

Alkoholpolitisk plan med retningslinjer Midtre Gauldal kommune 2024-2028

Strategi for salgs- og skjenkepolitikken
i Midtre Gauldal kommune.

Innhold

Innledning	5
Kommunens alkoholpolitikk	5
Alkoholbruk blant befolkningen	6
Tall fra «Ungdata»	7
Målsettinger/tiltak	7
Nasjonale mål	8
Retningslinjer for omsetning av alkoholholdig drikke i Midtre Gauldal kommune	9
Definisjoner	9
Bevillingsperioden og bevillingsmyndighet.....	9
Retningslinjer for skjenking	10
Ulike typer skjenkebevilling	10
Lokaler det kan gis skjenkebevilling til	10
Vurderinger før bevilling	10
Alminnelig skjenkebevilling	10
Bevilling for en enkeltanledning.....	11
Ambulerende skjenkebevilling	11
Skjenketider.....	12
Utdrag fra Forskrift om politivedtekt, Midtre Gauldal kommune	12
Retningslinjer for salg	13
Lokaler det kan gis salgsbevilling til	13
Momenter som må vurderes hos bevillingssøker	13
Salgstider	13
Rabattering i butikk.....	13
Nettsalg.....	13
Ubetjente butikker.....	14
Formelle krav til søknader	14
Dokumentasjon som må legges ved før behandling av alminnelig salgs- eller skjenkebevillinger.....	14
Opplysninger som må vedlegges før behandling av enkeltanledninger	14
Saksbehandling	15
Vedtaksmyndighet.....	15
Sette vilkår i bevillingsvedtaket	15
Saksbehandlingstid.....	16
Klageadgang	16
Reaksjon ved overtredelse av salgs- og skjenkebevillinger	16
Tildeling av prikker	17
Reaksjon ved gitt skjenkebevilling enkeltanledning/ambulerende	18
Kontroller	18
Salgs- og skjenkekontroller	18
Internkontroll	19

Innledning

Det er alkoholloven (Lov om omsetning av alkoholholdig drikke mv.) som setter rammen for den kommunale forvaltningen av alkoholpolitikken.

Alkoholloven § 1-7 gir kommunen pålegg om å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. En god alkoholpolitisk handlingsplan er et viktig styringsdokument, ment til å styre kommunens alkoholpolitikk den kommende 4 års perioden.

Midtre Gauldal kommune har som målsetting å føre en bevillingspolitikk som i størst mulig grad begrenser alkoholens samfunnsmessige og individuelle skadevirkninger, samtidig som den sikrer næringslivet likebehandling og forutsigbare rammevilkår. Begrenset tilgjengelighet av alkohol anses som et av de viktigste virkemidlene for å redusere alkoholkonsumet.

Skjenking og salg av alkohol kan gi inntekter, arbeidsplasser og trivsel i kommunen, men det kan også medføre kostnader og menneskelige lidelser. I lovens formålsparagraf presiseres at folkehelseperspektivet og øvrige alkoholpolitiske hensyn skal vektlegges tyngre enn næringspolitiske hensyn.

Kommunen har et betydelig ansvar og frihet til å påvirke og utforme egen lokal alkoholpolitikk. Det vil derfor være noe ulikheter mellom kommunene i regelverket ved behandling av alkoholsaker

Kommunens alkoholpolitikk

Kommunen skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan for hver kommunestyreperiode. Den alkoholpolitiske handlingsplanen skal angi de alkoholpolitiske mål kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som skal tas i bruk for å nå målene. Alkoholloven med forskrifter, samt vedtatt kommunal alkoholpolitisk plan med retningslinjer, danner grunnlaget for alkoholpolitikken i Midtre Gauldal kommune.

Handlingsplanen gjelder for en valgperiode på 4 år og oppdateres senest innen 30. september året etter at nytt kommunestyre er valgt.

Planen og de kommunale alkoholpolitiske retningslinjene legger grunnlag for en fornuftig og forsvarlig alkoholpolitikk som ivaretar hensynet til alkohollovens formål og samtidig vektlegger næringspolitiske interesser i tildelingspolitikken. At alkohol er en lovlig vare å omsette og konsumere må også hensyntas.

I Midtre Gauldal kommune er det i 2024 utsalg av drikkevarer med maks 4,7 volumprosent alkohol fra seks dagligvarebutikker og to andre utsalg (bryggeri og camping). Det er også eget vinmonopol samt 13 skjenkesteder med bevilling (to av disse kun 3 måneder på sommeren)

Bransjen og bevillingshaverne har ansvar for at salg og skjenking av alkohol til enhver tid skjer i samsvar med alkoholloven og de kommunale retningslinjene. Alkoholloven gir kommunen stor frihet til å utforme en alkoholpolitikk tilpasset lokale forhold. Det er kommunen som gir bevilling for salg og skjenking av alkohol.

Kommunen kan stille ulike typer vilkår til bevillingene og den fastsetter gjeldende salgs- og

skjenketider. Kommunen er også ansvarlig for kontrollen med bevillingene.

Alkohol er ofte inngangsporten for å prøve andre og sterkere rusmidler. Alkoholbruken bør derfor sees i sammenheng med resten av rusbruken i Midtre Gauldal.

En tydelig og forutsigbar håndheving av alkohollovens bestemmelser overfor salgs- og skjenkesteder vil bidra til å forebygge og avverge brudd på alkoholloven, for eksempel skjenking til mindreårige og skjenking til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.

Midtre Gauldal kommune skal bruke mulighetene i alkoholloven og bevillingssystemet som en del av det forebyggende arbeidet. Det handler om å utnytte de kontrollpolitiske virkemidlene kommunen har til rådighet for å redusere konsum og forebygge skader. Det omfatter bevillinger og tidsrammer for salg og skjenking, kontrollvirksomheten i kommunen og hvordan overtredelser av alkoholloven sanksjoneres.

Alkoholbruk blant befolkningen

Bruk av alkohol og andre rusmiddel kan være forbundet med en rekke sosiale og helsemessige konsekvenser i form av sykdommer, skader og psykiske plager og lidelser. Det er ingen skarp grense mellom bruk og skadelig bruk av alkohol. Mest utsatt er de som har et stort alkoholinntak over tid og/eller store inntak per gang. Det totale alkoholforbruket i befolkningen er en viktig faktor for forekomsten av alkoholrelaterte sykdommer og skader. Når det totale forbruket i samfunnet øker, øker både andelen storforbrukere og andelen som ligger i «gråsonen» mot et helseskadelig forbruk.

De fleste voksne i Norge bruker alkohol. I en undersøkelse i 2019 oppga 85% at de hadde brukt alkohol siste år. Alkohol er likevel ingen ordinær vare (Nasjonal alkoholstrategi 2021-2025)

Ifølge Folkehelseinstituttet har

- åtte av ti drukket alkohol siste år og halvparten har drukket 6 eller flere alkoholenheter ved samme anledning. Menn drikker mer, oftere og mer risikofylt enn kvinner
- eldre drikker oftere enn yngre, men de har et mindre risikofylt drikkemønster. Dagens eldre drikker mer enn generasjonene før dem.
- høyt utdanningsnivå og inntekt er forbundet med høyere drikkefrekvens, men lavere omfang av risikofylt drikking
- tre av fire drikker kun i helgene

I kommunene i Trøndelag varierer andelen av innbyggerne som oppgir å drikke alkohol to ganger i uka eller mer fra 13 % til 37 % for menn og fra 7 % til 25 % for kvinner (HUNT4) For Midtre Gauldal kommune viser tallene for menn 21,4 % og kvinner 10,4%.

Sammenlignet med andre europeiske land er alkoholomsetningen og det totale alkoholforbruket i Norge lavt. Måten alkohol brukes på varierer betydelig mellom land. Norge er blant de landene som har den høyeste andelen med alkoholbrukere i befolkningen, men mange land har høyere hyppighet av bruk enn Norge (Nasjonal alkoholstrategi 2021-2025)

Tall fra «Ungdata»

Når det gjelder ungdomsbruk av alkohol har forekomsten gått ned siden årtusensskiftet både i Norge og i mange andre land. Dette er bekreftet i «Ungdatas» nasjonale resultater for 2020. Tall fra «Ungdata» (lokale barne- og ungdomsundersøkelser på skoleelever over hele landet) viser derimot at rusmidler (alkohol) blant ungdom i Midtre Gauldal er noe høyere enn gjennomsnittet for hele Norge. Prosentandelen som har vært beruset på alkohol i Midtre Gauldal er 29% sammenlignet med hele Norge på 13%. Dette er resultater fra undersøkelsen i 2021 der 162 elever på ungdomstrinnet deltok. Når det gjelder bruk av cannabis (hasj eller marihuana) siste år, ligger Midtre Gauldal likt med gjennomsnittet i Norge på 4%.

Med bakgrunn i ungdatatall for 2021, må kommunen spesielt ha fokus på ungdoms alkoholbruk, og sørge for at salg og skjenking av alkohol ikke skjer til mindreårige og at det fortsatt fokuseres på holdningsskapende og forebyggende tiltak på flere arenaer der unge møtes. Kommunen har ansvar for å kontrollere at omsetning av alkoholholdig drikke skjer i henhold til lov, forskrift og lokale retningslinjer. Midtre Gauldal kommune ser på kontrollvirksomheten som et viktig hjelpemiddel for å sikre at salg og skjenking skjer i lovlige former. Det innleies eksternt firma til utøvelse av denne kontrollen. Våre retningslinjer viser en streng reaksjonsform dersom salg eller skjenking til mindreårige blir avdekket.

Målsettinger/tiltak

Lokale målsettinger og tiltak i Midtre Gauldal kommune for perioden 2024-2028:

- Midtre Gauldal kommune skal til enhver tid ha lokale alkoholpolitiske retningslinjer som skal være forutsigbare og tydelige og kunne sette krav og vilkår i behandlingsprosesser der det er nødvendig.
- Midtre Gauldal kommune skal aktivt bidra til å gi bevilingshavere god informasjon om regelverk og retningslinjer gjennom generell veiledning.
- Fagfolk i Midtre Gauldal kommune skal ha kompetanse på rusforebyggende arbeid.
 - Det er etablert god kontakt med Kompetansesenter rus Midt-Norge (KORUS).
 - Ansatte søker kunnskap i rusforebyggende arbeid på flere plan, spesielt ved kompetansesenteret.
- Midtre Gauldal kommune vil fortsette å sette forebyggende tiltak i fokus – i samarbeid med eksterne samarbeidspartnere og mellom ulike tjenesteområder i kommunen
 - Rusforebyggende arbeid skjer på flere enheter i kommunen. Både Helse og familie, Oppvekst, og Helse og mestring arbeider rusforebyggende på sine felt og kobler på spesialkompetanse der det er nødvendig.
- Midtre Gauldal kommune skal gjennom skolen, fritidsarenaene og i helsetjenesten bidra til å øke barn og unges kunnskaper og holdninger med alkoholbruk.
 - Alle skolene prioriterer rusforebyggende arbeid på foreldremøter (6. 8. og 9. trinn), med bakgrunn i «Program for folkehelse».
- Midtre Gauldal kommune vil ha fokus på forebyggende rusmiddelarbeid i fagfolks møte med mennesker i alle livsfaser, fra svangerskapsomsorg til pleie- og omsorg.

- Rus er tema for alle aldersgrupper, 0-100 år, og kommunens fagfolk har kunnskaper om rusomsorg for aktuell aldersgruppe.
- Ungdom og foreldre skal medvirke når forebyggende tiltak planlegges. Ungdom og foreldre skal tilbys informasjon om faremomentene ved rusbruk.
 - Her er blant andre kommuneoverlegen og kommunens politikontakt viktige støttespillere.
- Midtre Gauldal kommune skal samarbeide med lokalt politi (politiråd) om forebyggende tiltak mot vold og ordensproblematikk.

Nasjonale mål

Det nasjonale målet er å begrense alkoholforbruket i befolkningen og å øke befolkningens kunnskap om sammenhengen mellom alkohol og helse. Med utgangspunkt i forbruket i 2010 er det et globalt NCD-mål å redusere skadelig alkoholbruk med 10 prosent innen 2025 (Helsedirektoratets Sektorrapport om folkehelse 2021)

Helsedirektoratet anbefaler å utarbeide kommunens alkoholpolitiske handlingsplan som en del av en helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan. Dette er viktig for å kunne behandle rusproblematikken ved alkohol og narkotika under et og de helseproblemer dette medfører. Det er pr i dag ikke utarbeidet en rusmiddelpolitisk handlingsplan for Midtre Gauldal kommune.

Retningslinjer for omsetning av alkoholholdig drikk i Midtre Gauldal kommune

De lokale retningslinjene er utfyllende i forhold til lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. samt forskrifter, og danner grunnlag for kommunens behandling av søknader om bevilling. Der hvor kommunen ikke har fastsatt egne retningslinjer eller der kommunens bestemmelser er i strid med alkohollovens bestemmelser, er det lovens bestemmelser med gjeldende forskrift som gjelder.

Definisjoner

Alkoholfri drikk: Drikk som inneholder under 0,7 volumprosent alkohol

Alkoholsvak drikk: Drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol

Alkoholholdig drikk gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol

Alkoholholdig drikk gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 3: Drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

Bevillingsperioden og bevillingsmyndighet

Det kan gis alminnelig salgs- og skjenkebevilling for inntil 4 år av gangen. Midtre Gauldal kommunestyre vedtar at alle eller enkelte gitte salgs- og skjenkebevillinger, kan løpe uten ny søknad i 4 år fram til 30. september 2028, jfr. alkohollovens § 1-6 om ikke omstendighetene rundt utøvelsen av bevillingen tilsier noe annet. En forutsetning for å videreføre gjeldene bevillinger, er at alkoholpolitikken er gjennomgått etter nytt kommunestyre.

Bevillingshavere som har fått bevillingen inndratt foregående periode, eller som har fått mer enn 12 prikker i løpet av en periode på to år siste bevillingsperiode, vil ikke få bevillingen automatisk videreført, men må søke om ny bevilling. Midtre Gauldal kommune vil varsle de bevillingshavere som dette gjelder.

Bevillingsmyndighet

Myndigheten er delegert i henhold til kommunens delegeringsreglement. Bevillingsmyndighet for alminnelige bevillinger er formannskapet. For enkeltanledninger og ambulerende bevillinger er bevillingsmyndigheten kommunedirektøren. For å se hele oversikten over hvem som har vedtaksmyndighet i kommunen, gå til side 15.

Retningslinjer for skjenking

Alle serveringssteder som skjenker alkohol, må ha skjenkebevilling. Det gis bevilling for inntil alle alkoholgrupper (øl, vin og brennevin). Midtre Gauldal har ikke satt begrensninger på antall skjenkebevillinger.

Ulike typer skjenkebevilling

- Alminnelig bevilling til skjenkesteder kan gis inntil 4 år.
- Skjenkebevilling for en enkelt anledning.
- Ambulerende skjenkebevilling (sluttet lag).

Lokaler det kan gis skjenkebevilling til

- hotell/overnattingssted
- spisested /restaurant
- pub
- selskapslokaler (inkl. ombygde godkjente gårdsanlegg)
- forsamlingshus/kulturhus/idrettshall/flerbruks hus
- utearena/messetelt m.m
- lokaler i forbindelse med turisme / gårdsturisme og lignende
- helse- og omsorgsinstitusjoner/fellesareal bo- og dagsenter

Skjenking av alkoholholdig drikke er ikke tillatt

- ved idrettsarrangement (før og i den tiden idrettsaktiviteten pågår)
- i skole- og barnehagelokaler unntatt flerbrukshus/kulturhus

Vurderinger før bevilling

Skjenkestedets lokaler må inneholde en god standard m.h.t innredning, interiør og miljø. Skjenkearealet må være oversiktig slik at det er lett å kontrollere drikking av alkoholholdige drikker. Beliggenhet, driftsprofil og målgruppe må vurderes ved behandling av bevillingssøknader.

Søknader om skjenking utendørs kan innvilges, når området er direkte tilknyttet innendørs skjenkelokale. Det er en forutsetning at skjenkeansvarlig har lett adgang til kontroll av drikking. Ro- og ordensmessige hensyn, trafikk og beliggenhet må vektlegges.

Det innvilges ikke skjenkebevilling til virksomheter som fremstår som gatekjøkken, kiosk, bensinstasjon o.l. Det gis heller ikke skjenkebevilling til enkeltanledninger for arrangementer som har barn og unge (under 18 år) som typisk hovedmålgruppe. Konserter/festivaler hvor det skjenkes alkoholholdig drikke skal i utgangspunktet ha aldersgrense 18 år og oppover. Administrasjonen vurderer søknader i samarbeid med bl.a. politi om endelig aldersgrense og evt. avgrensede bevoktede soner for alkoholskjenking.

Alminnelig skjenkebevilling

Behandling skjer i henhold til lov, forskrift og kommunale retningslinjer.

Før søknader om alminnelig bevilling avgjøres, skal det innhentes uttalelse fra politiet og

sosialtjenesten. Videre kan det innhentes opplysninger fra skatte- og avgiftsmyndighetene, jfr. alkohollovens § 1-7. Alminnelig bevilling gis etter skriftlig søknad.

Bevillingen løper inntil videre, under forutsetning av at kommunestyret innen 30.september året etter kommunevalget, har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken, herunder bevillingspolitikken, jfr. alkohollovens § 1-6.

Bevillingshavere vil få beskjed fra kommunen, hvis ny søknad må sendes inn. Ved videreføring av bevilling, vil nytt vedtak bli sendt hvert bevillingssted.

Bevillingsgebyr fastsettes i henhold til alkoholforskriftene.

Bevilling for en enkeltanledning

Enkeltanledninger det kan gis bevilling til:

konserter, festivaler, offentlige dansefester/dansegalla, kulturarrangement, utearrangement /messer, arrangement knyttet til lokal mat/drikke (eks. gårdsturisme, Bondens marked, smaksprøver m.m.).

Ved store arrangement (over 200 deltakere) kan det bli stilt krav om vaktelskap.

Det skal leveres inn en oversikt over vaktlister og en god beskrivelse av hvordan arrangementet er tenkt gjennomført innenfor alkohollovens bestemmelser.

Det forutsettes at lokalene/arealet er godkjent av offentlige myndigheter.

Det settes ikke krav om bestemt aldersgrense, men skjenkeansvarlig har et særlig ansvar å passe på at det ikke skjenkes alkohol til deltakere som er under lovlig alder i henhold til alkohollovens bestemmelser.

Før søknader om bevilling for enkeltanledning avgjøres, kan det innhentes uttalelse fra politiet og sosialtjenesten. Skjenkebevilling for en enkelt anledning kan gis inntil 7 dager.

Bevillingsgebyr fastsettes etter egne satser jf. kommunens årlige oppdaterte gebyrregulativ.

Ambulerende skjenkebevilling

Ambulerende skjenkebevillinger gis til brylluper, arbeidskollegasammenkomster, jubileer med personlig invitasjon o.l. Bevillingen gjelder for skjenking til deltakere i sluttet selskap. Før skjenkestart må det finnes en navneliste over deltakerne i det sluttede selskapet. Det må være dannet en sluttet krets av personer som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale.

Det settes ikke krav om bestemt aldersgrense, men arrangør har et særlig ansvar blant annet å passe på at det ikke skjenkes alkohol til deltakere som er under lovlig alder i henhold til alkohollovens bestemmelser.

Før søknader om ambulerende bevilling avgjøres, kan det innhentes uttalelse fra politiet og sosialtjenesten. Ambulerende skjenkebevilling (sluttet lag) kan gis inntil 1 skjenkedøgn.

Et skjenkedøgn opphører kl 0600 påfølgende dato.

Bevillingsgebyr fastsettes i henhold til alkoholforskriften.

Skjenketider

Skjenketider følger alkohollovens normaltider, jfr. alkohollovens § 4-4. Det vil si:

Skjenketid for alkoholholdig drikk i gruppe **1** og **2** (inntil 22 volumprosent):

- Alkohollovens normaltid – kl 08.00 – 01.00.

Skjenketid for alkoholholdig drikk gruppe **3** (mellom 22 og 60 volumprosent alkohol):

- Søndag - torsdag fra kl 13.00 – 24.00 (alkohollovens normaltid).
- Fredag og lørdag kl 13.00 – 01.00 (utvidelse fra alkohollovens normaltid).

Skjenketiden utvides fra alkohollovens normaltid i følgende høytider og dager til kl 01.00:

- Jul: Fra 2. juledag til 1. nyttårsdag.
- Påske: Fra lørdag før palmesøndag til 2. påskedag.
- Natt til 1.mai, natt til Kristi Himmelfartsdag og natt til 17.mai

Skjenking utendørs kan skje fram til kl. 23.00 søndag – torsdag. Fredag og lørdag til kl.01.00. Skjenketiden kan fastsettes særskilt for det enkelte skjenkested ved enkeltvedtak. Kommunen har mulighet til å både innskrenke og utvide skjenketiden i forhold til normaltiden. Det kan også fastsettes ulike skjenketider for ulike deler av året for eksempel ved sesong.

Utdrag fra Forskrift om politivedtekt, Midtre Gauldal kommune

Barn og offentlig dans e.l.

Barn under 15år dvs. barn som ikke fyller 15 år i kalenderåret, har ikke adgang til offentlig dans eller lignende allment tilgjengelige tilstelninger uten i følge med foreldre eller andre foresatte.

Meldeplikt for allment tilgjengelige arrangementer

Den som vil holde et arrangement som er allment tilgjengelig, må i god tid forut for arrangementet, sende melding til politiet. Dette gjelder også når arrangementet ikke skjer på offentlig sted jf. § 7-2 i forskrift om politivedtekt for Midtre Gauldal kommune.

Retningslinjer for salg

Lokaler det kan gis salgsbevilling til

- dagligvareforretninger
- kommunalt øl-utsalg, bryggeri m.m.
- messer/marked dersom utsalgsted som ønsker utvidet salg for en enkelt anledning
- AS Vinmonopolet

Momenter som må vurderes hos bevilings søker

- stedets driftsprofil vurdert opp mot kommunens alkoholpolitiske målsettinger
- stedets beliggenhet
- dagligvareutvalg i dagligvareforretninger
- hensynet til næringslivet og lokalmiljøet

Bevilingsgebyr fastsettes i henhold til alkoholforskriften kapittel 6.

Salgstider

Salgstidene i Midtre Gauldal følger alkohollovens maksimaltider, som de aller fleste andre kommuner. Salg og utlevering av alkoholholdig drikke gruppe 1 (inntil 4,7 volumprosent alkohol) kan skje fra kl 08.00 til kl 20.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 18.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag. Salg av alkoholholdig drikke gruppe 1 kan også skje valgdagen.

Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

Rabattering i butikk

Det er forbudt for innehavere av salgsbevilling å gi spesielle rabatttilbud ved omsetning av alkoholholdig drikk. Unntaket gjelder for butikker som opererer med rabattordninger for hele eller en betydelig del av sitt vareutvalg. Dette kan være ved opphør av en butikk. Prisen skal gjenspeile salgsstedets generelle pris- og avansesystem.

Nettsalg

Midtre Gauldal kommune åpner for bevilling til nettsalg for gr. 1 (øl). Det må fremgå av søknaden om varene skal utleveres fra et bestemt lokale eller om det skal skje ved utkjøring.

I tillegg til at bevilings søker må ha salgsbevilling i den kommunen virksomheten er lokalisert/lokalet ligger, må det søkes bevilling i alle kommuner der det skal utleveres alkoholholdig drikk.

Aktuelle krav som gjelder ved utlevering av alkoholholdig drikk ved nettsalg. Det må:

- skje innenfor gjeldende salgstider i kommunen
- kun skje til personer som er 18 år eller eldre. Dette gjelder også for den som utleverer varen.
- utlevering må ikke skje til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler

Reglene innenfor alkoholovens bestemmelser gjelder for bevilling i kommunen utleveringen finner sted, krav til styrer og stedfortreder, at omsetningsoppgave skal leveres inn og at bevillingssøker blir belastet med omsetningsgebyr etter alkoholforskriftens § 6-2.

Utkjøring av alkoholholdig drikke gr.1

Dagligvarebutikker og lokale bryggerier beliggende i Midtre Gauldal kan foreta utkjøring til bestillers hjem innen Midtre Gauldal kommune når salgsstedet har fått bevilling til dette. Det kreves god internkontroll og omsetningskontroll med legitimasjonsplikt. Utkjøringen må foregå i butikkens lovlige salgstid for alkohol. Alkoholovens bestemmelser skal gjelde.

Ubetjente butikker

Gjelder butikker som er ubetjent i hele eller deler av åpningstiden.

Dette er en form for salg som er i strid med alkoholovens prinsipper. Midtre Gauldal kommune vil ikke åpne for at det selges alkohol uten kontroll av en person som er fysisk til stede. Dette skal sikre lovens bestemmelser som bl.a. gjelder forbud mot salg til åpenbart påvirkede personer, langing og forbud mot automat.

Formelle krav til søknader

Det er en forutsetning at alders- og vandelskrav er innfridd jf. alkoholovens bestemmelser.

Dokumentasjon som må legges ved før behandling av alminnelig salgs- eller skjenkebevillinger

- plantegning over salgs- eller skjenkeareal, innendørs og evt. utendørs
- firmaattest / skatteattest ikke eldre enn 3 måneder
- utskrift fra aksjeeierbok (ikke ved enkeltpersons foretak)
- bekreftelse som viser at stedet er godkjent for drift av serveringssted iht. gjeldende reguleringsbestemmelser - kopi av brukstillatelse/ferdigattest fra bygningsmyndighetene
- dokumentasjon på beståtte kunnskapsprøver om alkoholoven for styrer og stedfortreder
- bekreftelse på at styrer og stedfortreder er ansatt på stedet eller arbeider i virksomheten i kraft av sin eierstilling
- kopi av kjøpekontrakt eller leiekontrakt

Opplysninger som må vedlegges før behandling av enkeltanledninger

- god beskrivelse av type arrangement
- beskrivelse av organisering knyttet til overholdelse av alkoholovens bestemmelser; herunder rutiner for overholdelse av aldersbestemmelsene, aldersgrense på arrangementet og planer for vakthold
- tegning/skisse over plassering av salgs- og skjenkeareal ved utendørs arrangement
- ved større arrangement: kopi av søknad eller godkjenning fra brannvesen, politi

- og/eller grunneier
- styrer og stedfortreder for skjenkingen/salget

Ved store arrangement kan kommunen kreve at ansvarlig person for skjenkingen har gjennomgått kurs i Ansvarlig vertskap (e-læringskurs). Saksbehandler kan be om ytterligere dokumentasjon i forbindelse med søknadsprosessen.

Saksbehandling

Vedtaksmyndighet

Følgende saker fremmes til politisk behandling for avgjørelse:

Kommunestyret:

- Vedtar alkoholpolitisk plan med retningslinjer samt eventuelt å gjøre vedtak om at bevillinger skal løpe uten fornyelse i 4 år (kommunestyreperioden).

Formannskapet:

- Behandler søknader om nye salgs- og skjenkebevillinger, også for en bestemt del av året.
- Behandle søknader om fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger for kommende 4 års periode hvor kommunestyret ikke har vedtatt videreføring.
- Inndra salgs- og skjenkebevillinger ved overtredelser.

Kommunedirektøren gis fullmakt (jf. kommunelovens § 13-1, pkt. 6) til å:

- behandle søknader om bevilning for en enkelt anledning/ambulerende skjenkebevilning
- gi avslag i saker hvor vandel ikke kan godkjennes
- fastsette bevillingsgebyr i henhold til alkoholforskriftene
- gi endret salgs- og skjenkested for en enkelt anledning
- utvide skjenkearealet for virksomheter med allerede gitte bevillinger
- utvide skjenketiden for en enkelt anledning
- godkjenne fritak for stedfortreder (i mindre virksomheter)
- ved overtredelser å gi prikker i henhold til alkoholforskriften kap.10 og vedtatte retningslinjer
- gi generell veiledning i alkoholspørsmål
- gi permanent endring av salgs- og skjenketid til bevillingssted
- godkjenne endring av styrer og stedfortreder

Sette vilkår i bevillingsvedtaket

Etter alkoholovens § 2-3 og 3-4 kan kommunen sette vilkår for nye bevillinger i samsvar med forvaltningsrettslige regler. Vilkår kan settes for alle typer bevillinger; alminnelige skjenkebevillinger, bevillinger for en bestemt del av året eller en enkelt bestemt anledning og ambulerende bevillinger. Det kan også fastsettes vilkår for utvidede skjenkebevillinger med rett til innførsel eller tilvirkning for skjenking i egen virksomhet.

Eksempel på vilkår ved alminnelige faste bevillinger og enkeltanledninger kan være:

- det kan settes krav om at styrer, stedfortreder og ansatte må delta på opplæring
- krav til aldersgrense
- krav til at skjenkestedet må ha vakter, evt. innleie fra vaktelskap og en plan for gjennomføring
- krav om spiseplikt
- at ansatte ikke må konsumere alkohol og være påvirket av rusmidler i arbeidstiden
- at det etableres egne skjenkeområder hvor mindreårige ikke får tilgang
- krav om kortere åpningstid
- krav om at uteområdet skal være inngjerdet

Det kan også stilles vilkår om at stedet er godkjent av brannvernmyndighetene og mattilsynet.

Saksbehandlingstid

Saksbehandlingstiden for enkeltanledninger er inntil tre uker fra du har sendt oss alle nødvendige opplysninger og dokumenter. Ved større arrangement må det påregnes lengre behandlingstid. Kommunen kan unnlate å behandle for seint innkomne søknader.

Ved søknad om alminnelig (faste) salgs- eller skjenkebevilling innhenter kommunen vandelsuttalelse fra andre offentlige myndigheter.

For saker som avgjøres av kommunedirektøren (f.eks. endring i tidligere vedtak), er normal saksbehandlingstid rundt 5-6 uker, dersom det ikke kommer merknader vedrørende vandel.

For saker som skal fremmes til politisk behandling (nye salgs- og skjenkebevillinger) for avgjørelse, kan det forventes en saksbehandlingstid på inntil 3 måneder.

Klageadgang

Vedtak om salgs- og skjenkebevilling kan med hjemmel i alkoholloven § 1-16 påklages til Statsforvalteren. Klagefrist er etter forvaltningslovens § 29 på 3 uker etter at virksomheten har mottatt underretning om vedtak. En klage må være skriftlig, undertegnet, nevne det vedtak det klages over samt den endring som ønskes jf. forvaltningslovens §32. Klagen sendes til Midtre Gauldal kommune. Kommunen har anledning til å revurdere sine vedtak, men dersom dette ikke skjer, sendes klagesakene over til Statsforvalteren som rette klageinstans.

Reaksjon ved overtredelse av salgs- og skjenkebevillinger

Dersom bevillingshaver og personer som eier en vesentlig del av virksomheten jf. alkohollovens § 1-7b ikke lenger oppfyller kravene mht. vandel, eller dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter alkoholloven eller bestemmelser gitt i medhold av denne, kan bevillingen inndras i sin helhet. En bevilling kan også inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året, jfr. alkohollovens § 1-8.

Ved overtredelse av bestemmelsene i alkoholloven m/forskrifter, kan bevillingsmyndigheten inndra en bevilling for kortere eller lenger tid i henhold til alkoholforskriftens kap. 10.

Tildeling av prikker

Ved overtredelser som nevnt i alkoholforskriftens § 10-3 skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker.

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal bevillingsmyndigheten inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker, skal lengden på inndragningen økes tilsvarende.

Følgende overtredelser fører til tildeling av 8 prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholloven § 1-5 annet ledd
- brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholloven § 3-9 og § 4-7
- hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholloven § 1-9.

Følgende overtredelser fører til tildeling av 4 prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholloven § 3-4a, § 3-7 og § 4-4
- skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-5 tredje ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av 2 prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften
- mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholloven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholloven § 1-7c
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd
- gjentatt diskriminering, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av 1 prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4 i denne forskriften
- gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften
- brudd på plikten til å påse at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet, jf. § 3-2 i denne forskriften.
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne

forskriften

- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven § 3-2 og § 4-3
- brudd på reklameforbudet, jf. alkoholloven § 9-2, jf. kapittel 14 i denne forskriften
- andre overtredelser som omfattes av alkoholloven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven § 3-1 femte ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.

Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende omstendigheter, kan kommunen tildele færre prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3.

Dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter, kan kommunen tildele flere prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3. Bevillingsmyndigheten kan ved svært skjerpene omstendigheter også øke lengden på inndragningen, og i de alvorligste tilfellene for resten av bevillingsperioden.

Kommunedirektøren fatter enkeltvedtak om tildeling av prikker. Bevillingshaver skal i forbindelse med vedtaket orienteres om mulige konsekvenser ved ytterligere prikktildelinger.

Vedtaket om tildeling av prikker kan påklages etter forvaltningslovens regler. Der klageretten ikke benyttes, kan tildelingen av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildelingen av prikker inngår som grunnlag.

Reaksjon ved gitt skjenkebevilling enkeltanledning/ambulerende

Ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser ved enkelt arrangementer, tildeles prikker jf. alkoholforskriftens § 10-3 og disse vil vektlegges ved senere søknader. For disse arrangementene gjelder ikke tidsbegrensningen. Prikkene vil kunne danne grunnlag for å avslå søknad om skjenkebevilling for senere tilsvarende arrangement.

Kontroller

Salgs- og skjenkekontroller

Kommunen er tillagt kontroll med de kommunale salgs- og skjenkebevillingene. Midtre Gauldal kommune har engasjert privat kontrollsekskap til å foreta kontrollene.

Med utgangspunkt i alkohollovens bestemmelser skal kontrollene være rettet mot de forhold som vurderes hensiktsmessige etter en vurdering av lokale forhold. Kontrollene i Midtre Gauldal kommune omfatter særlig aldersgrensebestemmelsene og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.

Stedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier, men minimum én kontroll pr. sted pr. år, og i snitt tre ganger så mange kontroller som antall salgs- og skjenkesteder.

I kontrollrapporten skal det gis en god beskrivelse av situasjonen på skjenkestedet under kontrollen, uavhengig av om det avdekkes brudd på bevillingen eller ikke. Kontrollene kan foretas anonymt eller åpent.

Etter utført kontroll skal kontrollør(e) alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk på stedet. Kontrollørens rapport sendes bevillingsmyndigheten.

Dersom det avdekkes brudd ved kontrollen, vil salgs- eller skjenkestedet innen én uke motta skriftlig rapport om bruddet fra kommunen, med anledning til å uttale seg innen to uker.

I tillegg til kommunens skjenkekontroller, rapporterer politiet om eventuelle brudd på alkoholloven som de måtte observere.

Internkontroll

Internkontroll handler om salgs- eller skjenkestedets interne styring og egen kontroll av den daglige salgs- eller skjenkevirksomheten.

Internkontrollen innebærer at de ansvarlige for virksomheten skal:

1. ha oversikt over bevillingsvedtak, relevant lovverk og lokale retningslinjer
2. rutiner som sørger for at de ansatte har kunnskaper og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten
3. ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan ansvar og oppgaver er fordelt
4. ha rutiner som sikrer overholdelse av regelverket og krav i bevillingen
5. ha rutiner som forebygger, avdekker og retter opp avvik
6. foreta regelmessig og systematisk gjennomgang av internkontrollen.

Bevillingshaver må systematisk kontrollere at de krav til virksomheten som er fastsatt i regelverket og bevillingen, overholdes. Bevillingshaver må videre ha et system for hvordan eventuelle overtredelser av disse kravene skal rettes og følges opp for å sikre at overtredelsen ikke gjentas. I praksis betyr dette at virksomheten må ha gode rutiner for å sikre at driften er forsvarlig og i samsvar med regelverket, slik at brudd unngås.

Det er bevillingshaver på salgs- og skjenkestedet som må sørge for at stedet har et tilfredsstillende internkontrollsystem. Kommunen skal gi nødvendig råd og veiledning.

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å overholde kravene.

Plikten til å ha et internkontrollsystem gjelder for alle bevillingshavere av salgs- og skjenkesteder, unntatt ambulerende bevillinger. Ved bevilling av enkeltanledninger kan kommunen gjøre unntak fra plikten når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til aktiviteten og arrangementets størrelse.